

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 8.—Núm. 356.—Dissapte 8 de Juny de 1907

ESTRAT-32-BB-30

PORTAVEU

DE LA

ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÁ

LA SOLIDARITAT DEVANT DEL PAÍS

Han comensat les tasques parlamentaries en lo Congrés y en lo Senat espanyol, les altes representacions del país, encare que hagin sigut fins are aquestes representacions mistificades pels governs turnants, monopolisades pels directors dels destins de l'Estat.

Y la Solidaritat ha parlat per boca de sos representants de la mateixa manera que parlava al poble català quant l'edava a n'aquest formidable moviment d'opinió sana y robusta del despertar d'un poble que's revela contra'ls viciats sistemes polítichs de degradació y mentida y ansia restablir l'imperi de la legalitat y la justicia, escarnida indecentment anys y més anys pels oligarques centralistes.

Ha sigut necessari dirlo en plè Congrés y en plè Senat pera que la Solidaritat fós coneguda a Madrid y al resto d'Espanya que a excepció de Catalunya desconeixien o apparentaven desconéixer lo moviment de Solidaritat Catalana.

Y al Senat, en mitj d'una espectació grandíssima, devant d'aquells que sembla no tenen altre missió que estudiar los problemes nacionals y cercarhi remey en lo bé de la cosa comú, lo senyor Abadal ab eloquència, ab claretat, ab frasse felís y ab una brillantor admirable'ls ha dit que era la Solidaritat nostre, lo que volia, lo que representava.

Hermosa, valenta, enèrgica y implacable ha sigut l'oratoria del senyor Carner al Congrés defensant, no les actes de Madrid, que això es un cás isolat a la fi, sino la legalitat del sufragi, la veritat del sufragi que Catalunya ha sapigut fer valer mercès a les energies y a les virtuts civiques dels seus ciutadans. Y'l senyor Carner los ha dit com se fá tot això, com pot arribar a fersse a tot arrèu sense gaires esforços, si la voluntat dels ciutadans y la dels pobles no's veuen atropellades pels politichs d'ofici.

Lo país ha oit dintre les cambres la vèu dels campions. Ha pogut oirlos y contestarlos serenament.

No n'hi ha hagut prou en veurer l'alsament compacte de tot un poble afanyós de una política nova y sensata. Era precis que parlessin devant del govern de S. M., devant dels que s'anomenen representants del poble.

Ja's han oit, ja's han vist de ben apropi y ja's han contestat y tot. Y sabeu que han dit aquells representants? Sabeu què ha dit lo President del Concill de Ministers en nom del govern de S. M.?

Los uns, que no era prou clar tot lo que la Solidaritat Catalana volia, que no era res de nou, que tot això ja ho sabien de temps, yls altres s'hann atrevit en anomenarne amalgama para fines electorals y en Maura, lo superb y orgullós Maura, ha dit que Catalunya obtindria nō més que aquelles mellors, aquelles reformes que'l Gobern l'hi volgués concedir, no les que Catalunya vol per ella y les regions totes d'Espanya.

La Solidaritat es un andamio, ha dit Maura; yo construiré la ca a esa y el andamio ya no será necesario.

Ah, estúpits! Si Catalunya hi cregués en vostres paraules, potser que esperes lo cumpliment de lo que dieu y sou incapsos de realzar.

Prou que l'enteniu la Solidaritat, prou que la veieu la seva finalitat y forsa, mes vos convé dissimular, fingir, que la come dia duri, pera poder seguir vivint a costes del poble soferit que vos paga les vostres etzegallades, y aixíx continuar disfrutant d'aquesta vida comodatícia, convertint la Nació en un hospital d'invalídis y d'inútils, en un cementiri de vius morts.

Vosaltres aneu fent lo sort; continuéu dormint y cechs; però la Solidaritat ha parlat en les altes corporacions del país y'l país s'ha enterat de lo que vol y lo que significa.

Quan les demés regions, que sortosamente ja desperten, se sumin a les aspiracions nostres, sabreu quán cares resulten les valentes del presupost.

Mentrestant aneu estudiant discursos pera contestar ridicolment a la Solidaritat Catalana; però a la fi de la jornada passarérem comptes y veurém qui n'haurá sapgit més. Vosaltres o nosaltres, vosaltres sols o nosaltres, ab l'opinió de tot lo poble espanyol que confia transformar los sistemes gastats y fracassats de la política unitaria, esmersant totes les energies pera fer renaixir poderosa y viril la de les nacionalitats lliures dintre d'Espanya.

DOCTOR PUNCÉM.

La expedición de los catalanes

Ahora recuerdo el ensueño de Eugenio d'Ors.....

Salian las naves veleras, tallando mar, triunfantes. A popa las cuatro barras; en el mástil, pabellón de guerra, y en las vergas, en el puente, en la cubierta, en las entrañas navieras, los hijos resucitados de Roger de Flor y de «Don Jaume».

Marchaban otra vez con viento á Oriente, un Oriente insabido, un Oriente ideal que tenia su horizonte en los cuatro puntos cardinales de la tierra.

Y hete aquí que las naves catalanas parten para conquista de amor y no de guerra; á caza de almas, no de cuerpos, en una marcha espiritual, en la cual, caballeros de cruzadas ideales, van á liberar el santo sepulcro de la raza.

En el tope, bñerán de hermandad; y en las vergas y en las entrañas navieras los hijos de Catalunya que salen de sus tierras como los apóstoles de los campos de la Palestina, para predicar la buena nueva de una resurrección espiritual que obligue á entrar la vida fuerte y pagana en los entresijos nacionales.

Las naves vienen, las naves llegan. Igual á los tiempos de Pedro el Grande, en las aguas y en las costas del Mediterráneo sólo se marcan las barras catalanas. Don Jaime prepara la conquista de Valencia y de Mallorca. Y otra vez, como antaño, en su capacete flamea airón de victoria.

¡Qué gran fiesta y qué gran símbolo este de la arribada de unas gentes que llegan para abrazar á otras! Jamás salieron en España embajadas de paz de unas regiones á otras. Desde aquellos tiempos en que caballeros aragoneses y castellanos y catalanes y navarros hacían juegos de armas y torneos de cortesía, después de las cabalgadas guerreras, no aparecieron cortejos como éste, que tienden de pueblo á pueblo las guirnaldas del Ideal y del Amor.

Sabor de exotismo, sí, pero también ¡qué profundo entusiasmo por cosas presentidas, cuando á pleno sol, lleno de azahar el aire, cabeceando las naves de gallaetes con los cuatro dedos de sangre, griten los hombres del pueblo: «Vixca Catalunya! Vixca Valencia y la llibertat de Valencia y Catalunya!» Y la entrada en la ciudad, bello desfile de las testas bermejas por la barretina, y de los niños que en torno de las banderas gritarán ingenuos, bajo el brazo solemne del rey poeta, legislador, galanteador y guerrero, del rey Jaime, caballero en caballo negro, que extiende el brazo dominador, como un gesto de enseñanza?

Llorarán los viejos cantonales; saldrán colores de pasión en los carrillos de las hembras; harán canciones los poetas y parágrafos los hombres de política y de ideologías. Un día de paz y germanía, un

día de rosas de ideal y de esperanza, que aún es mejor.

**

Quiénes hablan de sangre? ¿Qué almas pueras predican luchas y florecimientos de pasiones bajunas? ¿De qué rincón malévolamente salió la voz de que caerán maldiciones sobre las banderas catalanistas?...

Los eternos, los que tuvieron por nodrizas las ubres del Despacho y de la Envidia. Histriones de las turbas que ríen, soeces, de los gestos santos, porque nunca supieron abandonar sus piruetas de Arlequines. Voceros de ideales é hinchagaitas del valor. Mozos de armadas con escopetas de chispa y navajones con orín en los muelles. Publicistas sin sesos; demagogos de bambolinás; plumas de analfabetos para analfabetos; patrioteros de función por horas, que, Janos entreverados en Mercurio, tararean á la mañana el «Ca ira» y á la tarde la «Marcha de Cádiz», pasando después la bandeja para recojer óboles....

Las naves salen, las naves llegan. Por todas las aguas del Mediterráneo refleja el pendón de los condes. Los peces vuelven á sentirlo en sus lomos, y á engalanarlo con laurel lás gentes.

Los jóvenes poetas de Cataluña, al oír el chirriar de las anclas en leva, cantan el germinal del alma emperadora de su pueblo, y aquí otros jóvenes como ellos visionarios y vitales, piensan que en las naves catalanas llega un pueblo-madre, un pueblo que pare, que hace vida, y la extiende.

Unos jóvenes que, acometedores, pueden clavar, á la luz del sol y dando el pecho, la bandera de Cataluña en alguna redacción de periodistas plebeyos y feones.

MARIO AGUILAR.

(De *El Radical* de Valencia.)

CATALUNYA A LES CORTS

FRAGMENT DEL DISCURS PRONUNCIAT PER D. RAIMOND D'ABADAL, AL SENAT, LO DÍA 1.er DE JUNY DE 1907.

Reconstitució d'Espanya

Ved á donde nos ha llevado la suplantación de la voluntad social por la voluntad de los partidos; á un Estado en que las funciones del Poder son débiles e ineficaces para garantir la supremacía del Poder civil, y el mismo orden público. Por esto entendemos que ha de ser rectificada en absoluto la conducta y la actitud seguidas hasta ahora. De los distintos grupos sociales es de donde debe salir el pensamiento que ha de informar la vida pública en España, de donde ha de salir el impulso de esta misma vida. Para ello es necesario emprender el trabajo de la reconstrucción interior de España.

Durante un siglo se han elaborado Constituciones infinitas, en las cuales se consignaban derechos y se consignaban deberes, pero estas Constituciones no han traducido la verdadera constitución interna de España. Han establecido estas Constituciones un Estado artificial. Estado que no bebia en las puras fuentes de la realidad, de lo que existe en España misma, y, por consecuencia de esto, se ha distanciado y divorciado el país de la manifestación externa de este Estado; porque el país es otra cosa distinta de lo que dicen estas Constituciones; porque el país es algo diferente de lo que en ellas se ha escrito, y porque el país ha visto este artificio es por lo que se encuentra en divorcio constante y en separación permanente de los organismos en que el Estado encarna.

Vosotros representais esta España artificial consignada en las Constituciones de

papel, y España es otra cosa distinta: España es el conjunto de estos organismos sociales poderosos, que en su vida y en su historia han puesto á contribución todas sus fuerzas para llegar á la unión formada en el Estado mismo, pero que han continuado teniendo su diferenciación entre ellas en todo aquello que les es peculiar y que les es propio, y vosotros, continuamente defendiendo aquel Estado artificial que se consigna en aquellas Constituciones, que no traducen la verdadera constitución interna de España, habéis tenido que usar y habéis tenido que gastar todas vuestras energías en ver si lograbais transformar este pueblo real y que vive una vida verdadera, amoldándolo á este artificio que habéis formado en aquellas Constituciones. Por esto, vosotros no habéis podido dedicar vuestras energías á servir á los intereses de los pueblos, y por esto los pueblos se han desprendido de vosotros y se han distanciado de vosotros, y dicen que vosotros no sois su verdadera representación.

Esto no lo habéis podido remediar, porque vosotros ni siquiera habéis sabido mantener vuestra ficción, porque en estas Constituciones en que venia á crearse este Estado artificial consignabais derechos y deberes; consignabais la soberanía del pueblo; consignabais la libre emisión del sufragio; consignabais la supremacía del Poder civil; consignabais tantas y tantas otras cosas como se dice cada día, que son las libertades de que disfruta el pueblo español, y al lado de esta Constitución escrita, legal, que representa el artificio del Estado, habéis venido á crear otra Constitución inconfesable. Constitución en que no hay ninguno de aquellos derechos, porque mediante el dominio de los oligarquías que se han apoderado del Gobierno y que extienden como servidores suyos los caciques en todos los confines de la nación, á unas y á otros está subordinado todo lo que representa soberanía del pueblo, todo lo que representa supremacía del Poder, hasta muchas veces lo que representa administración pública, que se ha convertido en la distribución de los favores gobernamentales entre los pueblos.

Cómo queréis que así pudiérais siquiera transformar la España que os habíais moldeado artificialmente dentro de la Constitución escrita, si laborabais para hacer una España distinta de la que realmente existe y de la que se representa en la Constitución? Sólo una parte de ella, aquella que muchas veces ha visto la manera de que sus concupiscencias fuesen servidas mediante esta tercera Constitución inconfesable, ha sido la que habéis podido arrastrar; pero, ah!, la verdadera alma española, cuando se ha encontrado ante este espectáculo ha huido, ha temido que esta política confusa pudiera empollar sus virtudes y se ha ocultado para abstenerse de todo lo que significa vida pública, yendo á refugiarse en los lugares más recónditos del hogar, donde pudieran conservarse sus virtudes, conservarse dentro de la vida privada, ya que no les parecía posible mantenerlas inmaculadas en la vida política.

Por esto el primer trabajo ha de ser de una reconstitución absoluta, ha de ser de rectificación completa de todo lo hecho hasta el día de hoy. Es necesario, es preciso ir á buscar el alma del pueblo español allí donde se ha refugiado para llevarla á la vida pública; es menester ir á buscar la función política en la función social, y esto, única y exclusivamente puede lograrse haciendo que las leyes españolas obedezcan á lo que en realidad es la vida del pueblo.

Desintegració de la sobiranía

Aparece con esto otro problema que es condición también indispensable de la libertad de los pueblos, y este problema es

el de la necesidad de la desintegración de la soberanía tal como la soberanía en el día de hoy se ejerce por el Poder público; y entro ahora en el problema que llamáis peligroso; que creéis que se encierra en nuestra significación, porque comprendemos en nuestro programa una solución que nosotros entendemos que es necesaria, con matices más o menos radicales en unos o en otros de aquellos que nos contamos dentro del grupo de Solidaridad catalana.

Pero, qué le vais a hacer, si real y efectivamente queréis que la constitución interna de España viva en su constitución externa y legal, qué le vais a hacer, si es una certeza y si es una verdad que España está constituida por pueblos que se diferencian entre sí, aunque todos juntos vengan a tener vínculos de unidad que pueden ser inquebrantables, qué le vais a hacer, si existen dentro de España organismos sociales diferentes, que necesitan de esta misma diferenciación para que sus energías puedan servir al progreso de todo el Estado?

Una de dos, o reconocéis que efectivamente a estos núcleos sociales han de dárseles todos los medios necesarios para que aquellos elementos de diferenciación sirvan al progreso, y los traduciréis en la Constitución escrita, o no traduciréis en ella lo que es la España verdadera, y volveréis entonces a encontrarlos con el mismo divorcio y con la misma distanciación de que antes os he hablado entre el Estado artificial, no representante de los pueblos en su vida interna, y la vida verdadera de estos mismos pueblos, que ha de ser una unidad donde vivan conjuntamente estos mismos núcleos sociales diferenciados entre sí.

Reivindicaciones de Catalunya

Por eso nosotros queremos que la personalidad de cada uno de estos núcleos sociales, la personalidad de cada una de las regiones de España que tienen elementos propios y su razón propia de ser en estas diferenciaciones, sea absolutamente reconocida, que se les den los medios que tengan necesidad de usar para que puedan desplegar todas sus energías en bien de todos. Por eso reivindicamos, y reivindicamos de un modo absoluto, las autonomías de las regiones, como reivindicamos la autonomía de los Municipios, porque es preciso que unas y otros puedan desarrollar su vida en aquello en que se diferencian, de manera que esta vida pueda responder a lo que son sus necesidades y puedan realizar todos sus fines. Por eso queremos que a unas y a otros se les den todas aquellas funciones que son necesarias para que en el desarrollo de su vida puedan ejercitárlas, cesando la usurpación que el Estado ha hecho de ellas convirtiéndolas en funciones administrativas, á veces por las exralimitaciones del Poder mismo, á veces por la pasividad con que las consecuencias de aquellos hechos a que antes me he referido y de aquel divorcio que antes he explicado, han colocado al mismo pueblo dentro de la vida pública.

Por eso la benevolencia, por eso la enseñanza, por eso las obras públicas, por eso todo aquello que sea elemento que pueda servir a la vida de cada una de las regiones y de cada uno de esos organismos, es necesario que tenga medios suficientes para realizarlo, no sólo mediante las organizaciones propias para su realización, sino mediante las funciones adecuadas a ello y los medios económicos conducentes a ese fin, por eso la misma vida del derecho, que viene a ser manifestación externa del distinto modo de ser en unos o en otros núcleos, es necesario que pueda vivir en la forma que mejor responda al espíritu de los pueblos en los cuales han encarnado instituciones distintas.

Esto es lo que queremos, esto es lo que significamos, esto es aquello que nos otros venimos a recabar, porque recabándolo estamos seguros de que efectivamente daremos nueva vida a todos estos núcleos sociales, y con ello nueva vida y nuevas fuentes de adelanto al Estado español. (El señor Aramburo: Está poco claro).

Yo, señores Senadores, entiendo que el mejor modo de estudiar los problemas que se presentan al Poder para determinar el modo y forma como tienen que solucionarse es estudiarlos en la vida misma de los pueblos, y creo por esto mismo, que al decir que nosotros entendemos que es necesario y que nosotros queremos que se dé a los distintos núcleos sociales que constituyen España todos aquellos órganos, todas aquellas funciones, todos aquellos medios que necesiten para desarrollar aquello en que en su vida propia son diferentes de los otros núcleos, he expresado con toda la claridad posible mi pensa-

miento. (El señor Aramburo: O está demasiado claro o está muy poco claro). Y aún dentro de la vida de estos mismos pueblos, ellos dirán con sus hechos y con sus aptitudes, qué es lo que necesitan para que puedan sus intereses ser cumplidos y contribuir al progreso total del Estado. (El señor Aramburo: Está demasiado claro).

Es que acaso esta desintegración de soberanía en la forma como se entiende en el día de hoy, la que existe en el Poder, o sea aquella que se ha atribuido el Poder mismo, podéis achacárnosla a nosotros, a nosotros los de Solidaridad Catalana, como un peligro? Si nosotros hemos empezado laborando para reintegrar a la Nación en su soberanía coartada por la suplantación que los partidos políticos han hecho de esta misma soberanía y voluntad! Cómo entonces podríais achacárnosla a nosotros, entendiendo que esa desintegración de soberanía que pedimos sirviese para desintegrar los elementos del Estado, si nosotros, prescindiendo de las diferencias accidentales y uniéndonos en lo esencial, que es la aspiración del pueblo que hoy urge más satisfacer, hemos demostrado que sabíamos hacer preponderar la unidad en aquello que es necesaria, respetando la variedad en todo aquello en que la variedad existe? Cómo podríais achacárnoslo a nosotros, diciéndonos que no sabremos hacer prosperar este principio de unidad, aunque bajo toda la diferenciación que es necesaria, en aquello que es menester para que los pueblos vivan vida propia y vida regular en su modo de ser? Y tened en cuenta que la línea divisoria entre unas y otras cosas es allí mucho más fácil, porque se traduce sobre hechos de la vida, mientras que nosotros hemos tenido que fijarla en la abstracción de las ideas, en donde es más difícil llegar a esta concreción de principios de unidad dentro de la variedad.

Les cosetes de "La Cruz"

Lo diari catòlic... de conveniencia, se prepara a b é morir. Lo passat dimars ja no ns anomena, no més nos diu el consabido semanario, y acaba manifestant qu'el fet de deixarnos alguna vegada sois en el palenque, no significa una «huida» bochorrosa, sino algo muy distinto... Estèm conformes: significa no que fugi... sinó que no sab per ahont sortir. ¡No renyírem per això!

¿Ne volen una prova de lo que dièm? Donchs, aquí'n van unes quantes.

Va comensarre la present enquesta per l'assumpto del sarcòfach, ab motiu d'haver La Cruz atacat desconsideradament al Sr. Domènec, tot assegurant que no tinírem monument, ni festes, ni les gestions d'En Rusiñol d'arriu cap resultat. Y quan resulta que hi haurà sarcòfach y festes y's treballis del Senador catalanista estan coronats per l'èxit més complet, nos surt lo confrare ab lo següent:

«No hablamos ya del asunto del sarcófago porque aquí es donde el infeliz (aquest infeliz es Lo Camp) se encuentra concluido y atado de pies y manos.»

Oh, nobilissima y caritativa Cruz! Que b'et senta'l paper de guinéu! No, no parlis més del sarcòfach que ja has rebut prou; però de passada, quan no tinguis més remèy que confessar l'èxit d'En Rusiñol, procura deslliurir dient que l'ha conseguit con ayuda ajena, y després atribueix el sense miraments, fent constar que gràcies a la teva campanya (?) se han llevado adelante los trabajos referentes al asunto.

No diguin; que's necessita tota la barra de La Cruz pera fer un paper tan lluit y quedarse tan fresch!

Però si no hem de parlar del sarcòfach—ja que a La Cruz lo molesta això (y no es que fugi, entenemnos!) ho deixarem corre—¿de què parlarèm? ¿Parlarèm de la Solidaritat, assumpto retret per ella, perquè si, ab motiu d'aquesta polèmica?

Li diguerem al confrare aproposit de això, que pera parlar y discutir s'ha de saber qui es lo criteri dels qui parlen o discuteixen. Y preguntavem: «¿Es o no es La Cruz solidaria?»

Donchs, encara es l' hora que's ha de contestar, lo qual no obsta pera que'l dimars nos vingui ab que no ha atacado a la Solidaritat, quan precisament li ferem aquella pregunta perquè pretenia ocuparre de les candidatures solidaries y deya que l'haver elegit la minoria solidaria del Congrés a n'en Salmerón per que, repugnaba al corazon.

Si no es possible parlar d'aquest particular pel mutisme del confrare, ¿podrem dir quelcom sobre la delicada conducta dels seus redactors que, mentres a La Cruz

senten les esmentades repugnances, introdueixen més o menys de matute certs escrits en periòdichs declaradament solidaris, pera mortificar als catalanistes admès concients, com hem fet observar més d'una vegada en aquesta mateixa polèmica?

Tampoch ho conseguirem, perquè La Cruz fa'l sórt. No es que fugi; de cap manera. Es que li truquen a la porta y no respon. ¡No hi ha poca diferència!

Per lo tant ¿de què parlarèm? ¿Parlarèm de les cartes que escriuen los nostres redactors? Vegis lo que respecte a aquest particular diu La Cruz, contestant a la nostra contundent replica

«Confiesa també lo del suelto y la carta, aunque añadiendo que si un redactor suyo trató de hacernos recomendar un candidato maurista, no fué como maurista, sinó como catòlico, y que en cambio nosotros lo recomendamos en las últimas elecciones por per maurista y con nuestra cuenta y razón....

Deu lo fassa bò.

¡Como si en ambos casos no supiera todo el mundo a que atenerse!»

¿Que's en sembla? La Cruz segueix impertèrrita son còmodo sistema. L'explicació que calia de perquè fà dos anys no va apoyar a un maurista y ara sí, nos la queda a dèure. Res, no hi ha més que posarla en lo compte de les partidas fallides.

Però encara hi ha més. Li recordavem al confrare qu'el seu beatific Director va deixar a casa'l pseudònim de Gil per haver assegurat molt formalment en uns célebres articles, que n'hi havia prou per votar a un candidat ab que's digués catòlich, prescindint en absolut de la seva vida privada. Donchs, nos replica que son Director dejó el seudònim por razones que al colega no le importan, pero no por ninguna especie de herejia. ¡Volen explicacions mes eloquents?

Per caritat, solzament per caritat, haurèm de deixar a La Cruz. Y al ferho, si bé li produïrem una contrarietat, puig, li impedirèm que fassí oposicions a una parròquia o canongia, esmentant a cada punt al Sr. Arquebisbe, farèm un gran survey als sentiments catòlics del nostre poble, evitant que algú prengui peu de les paraules del confrare pera creure que les institucions més altes de l'Iglesia tinguin semblansa ab los governs de Madrid, que no s'enteren de lo que fan y que'l que fa l'un ho desfà l'altre.

Avant, donchs, senyora Cruz; y pera quan estableixi la càtedra de bona criansa que sembla tenir en projecte, ja li recullirem totes les paraules fines que usa en son llenguatge, com li farèm present aquell adagi català que, si no recordem malament, diu que de senyor y de doctor se n'ha de venir de mena.

DEU LO FASSA BÒ

Senyora Cruz adorada,
vos qu'esteu tant enfadada,
escoltau, per compassió;
vostre front desarruguéu
y, may més, de dir probèu
aqueill Deu lo fassa bò!

Qu'estem tristos de vritat,
nosten pit està gelat,
ja no ns manxa b'el pulmó,
y hem quedat sense paraula
perque aquell grandíssim maula
digué: Deu lo fassa bò!

Lo nostre cor no batega
l'estòmach sofreix, gemega,
s'ha tornat mal païhid, fins la ploma s'entrebaixa
perque, als dits, la forsa manca,
sentint: Deu lo fassa bò!

Y per dirho ab gran justesa,
havèu tingut la finesa,
qu'alabèm d'allò melló,
d'usar llengua catalana...
Que n'heu sigut ben pavana
dient: Deu lo fassa bò!

Respirar sembleu malaria
oh! Cruz antisolidaria
y os bateu ab molt braó;
mes si, aixis, seguiu obrant
n'hi haurà forsa que os dirán
també: Deu lo fassa bò!

Oh! Paper carlo-maurista,
porta-standart caciquista,
irritat y carrinçol.
Nos, entrístits, contemplèm
ta ceguera y t'etgeguém
un bell Deu lo fassa bò!

L'ira es mala concellerera
y fa tornar marmenyera,
converteix en carbassó;
fins, fa fer moltes rucades...
fins, fa fer males pensades...
oh, Gil: Deu lo fassa bò!

Conservèu lo benifet
y porteu lo cap ben dret
que ja vindrà l'ocasió...
Fa puagre la vicaria;
en cambi, una canongia...
Noy, noy! Deu lo fassa bò!

DE BELLES-ARTS

ACADEMIA FERRÀN

En Pere Ferran, l'estudiós y distingit artista pictòrich, va a inaugurar una academia de dibuix, pintura y modelat a nostre capital, que bona falta hi feya.

Lo lloc escollit pera l'academia no pot ser pas més encertat. Aquest es l'antich edifici de l'Escola Normal pera mestres del carrer de Vilamitjana.

Aquest local, ben espayós y capás pera les diferents seccions, té ademés la ventaja especial de posseir als darreres, un elegant jardí ombretat, ahont los alumnes podrán gaudir la claror neta del sol y l'ambient puríssim de la naturalesa junta amb lo paissatge alegre y colorit dels arbres y les plantes. En la temporada d'estiu y la primavera, es sens dupte una condició de comoditat la més estimada pera l'estudi en cases d'art.

No volèm fer un elogi acabat del director de l'academia, l'amich Ferran, donchs semblaria allavors que no ns mou altre desitj que l'adulació y empetitiriem potser lo que ns proposèm dir en favor de l'institució que's lo motiu d'aquestes ratlles. Tothom coneix a n'en Ferran y sap lo seu pelegrinatge a tòstich. Lo que val y es, ho diuen les seves obres mèllor que no les paraules.

- Passém, donchs, als seus propòsits y'l coneixem més de lo que'l coneixiam.

Lo meu propòsit—nos deya—es omplir un buit dintre aquesta Tarragona passiva, fent ressurgir fins allà ahont arribin les meves forces, lo moviment pictòrich local tan orfe de vida y alè. A l'objecte me proposo obrir una academia de dibuix p'noys y noyes o siguin los pàrvuls en les hores del matí. A la tarda podrien assistirhi's més granats, com també les senyoretas ja ensinistrades pera'l modelat y la pintura. Los que's dediquessin al paissatge, penso que'l hauria de ser molt gratós també lo fer sovint sortides a les defòrbes de la ciutat, ahont agermanessin les belleses naturals que en ella s'hi ensenyoren ab les que l'esperit somniador del noy o noya hi sàpiga trobar segons lo seu temperament y alcans. Això fòra una mena d'excursionisme pràctic y higiènic que seria més animós pera l'estudiant y potser l'encoratjarà a prosseguir la carrera ab major dalit.

Los que's dediquessin exclusivament al modelat y també els de pintura, camp sobrat tenen pera saciar llurs aficions en lo sens fi de joies arquitectòniques y pictòriques que tanquen la nostra Sèu y'l Museu provincial, cosa que'm proposo també realisar si, com espero, les meyes ilusions no moren en flor.

Simultanejant aquestes visites y sortides al camp, projecto realisar unes excursions cada tres o quatre mesos als punts més propers y que major caudal d'il·lustració artística nos poden proporcionar com per exemple una sortida al Cau Ferrat de Sitges, una al Museu Balaguer, un dia a Santes Creus, un altre a Poblet y a final de curs una a Barcelona ahont no hi ha dupte que s'hi acolla tot lo món artístich intel·lectual, en lo qual tan lluidíssim parer hi representen los artistes de la terra.

Aquest es, dit aixís en línies generals, lo meu propòsit—digué En Ferran—en la vida de l'academia, sens perjudici de procurar més abundosos medis teòrichs-pràctichs que l'experiència y les circumstancies m'aconsellin.

Lo dia 15, lo dissapte vinent, he de inaugurar l'academia y com no he de ferho estil oficial, no sé si tindrà la ressó que caldrà no obstant, potser ne tingue més de lo que jo confio. Lo meu amich estimat, lo genial escriptor y pintor En Santiago Rusiñol, ab qui m'uneixen llassos de gran consideració y apreci, me té promés assistir a n'aqueixa inauguració si aquell dia's troba a Barcelona y de venir, com li tinc pregat, nos faria l'honor de donar una conferència de caràcter científich; glosant, com ell sab ferho, lo tema de les Belles-Arts.

La presencia d'En Rusiñol, m'estalvia-

LO CAMP DE TARRAGONA

ria molta feyna, donchs no dupto pas qu'el seu nom y la seva presencia al casal, que serà en avant academia d'art, sòra motiu pera veures honrada de totes les més distingides personalitats tarragonines amants de la cultura y l'ilustració de sos consemblants.

Nosaltres, per la nostre part, no'n havèm d'esforçar pas gaire pera dir quan simpàtica y necessaria trobèm que era una entitat d'aquesta mena en la nostra ciutat. Aimants com los primers de totes les coses bones y belles, aplaudim entusiàsticament l'idea y li desitjèm un èxit sencer, un èxit ben durader. Creyem així mateix, que totes les personnes que anyoraven pera llurs fills poguereshi proporcionar medis d'ensenyança tan positius y ordenats com lo que'n occupa, no serán sorts a l'iniciativa lloable de l'amich Ferrán y l'encoratjarán a prosseguir son camí y cooperaran eficasment a la seva bona realisació y estabilitat.

Sabèm de cert que són varies les famílies amigues que han inscrit llur mainada a l'academia Ferrán.

Tant de bò obtinga aquesta una bona sort y Tarragona y l'art local hi guanya-rien forsa. Que no's diga que aquí no hi han iniciatives ni afany de reviscolar. Que no's diga més que aquestes iniciatives y aquest afany no arriba a enlairar-se per manca de voluntats; emprò pera que això no's diga més, es de lley, es de necessitat també que tots hi posèm la nostre ajuda. Pensèm serenament que cada nou temple que s'alça al saber en sos diferents aspectes, es un floró d'honra pera Tarragona y que quan ne cau hú per petit que siga fa, per insignificant que's cregu, trontollar lo que més estimèm, lo que ab més orgull volèm: la regeneració del poble ab les armes de la cultura que són les que més dignifiquen y enalteixen als homes y als pobles que les propaguen.

Jocs Florals de Badalona

Organitzats pel Centre Catalanista "Gent Nova"

ANY IV

CONVOCATORIA

Lo Centre Catalanista Gent Nova novament convida als conreudors de les lletres catalanes, a concórrer als Jocs Florals de Badalona, los quals se regiran pel següent cartell:

Lo dia 15 d'Agost vinent, festa major de Badalona, se celebrarà la poètica festa, en la qual serán adjudicats als autors de les composicions que'n resultin guanyadors los premis que s'expressen a continuació:

- I. Flor natural que ofereix lo Centre Catalanista «Gent Nova» s'adjudicarà a la mellor composició en vers sobre tema que's deixa al bon gust y llibertat de l'autor. Lo que obtengui aquest premi, que ho es d'honor y cortesia, deurà ferne present a la dama que elegeixi, la qual proclamada Reina de la Festa, entregará tots los altres premis als guanyadors respectius.

II. Artística Englantina que ofereix lo Centre Catalanista Gent Nova, pera adjudicarla a la mellor poesia de caràcter patriòtic o assumpte catalanesch.

III. Viola d'argent oferta pel Centre de Nostra Senyora de Montserrat pera ferne entrega a l'autor de la mellor poesia sobre tema religiós o moral.

Premis extraordinaris

IV. Un volum de les poesies de l'Angel Guimerá (edició de luxo) que ofereix l'Unió Catalanista pera concedir a la millor composició propria pera revista literaria que desenrolli'l tema «Estètica social del Nacionalisme».

V. Un volum de l'obra «Els quatrecentistes Catalans» d'en Sampere y Miquel, ofert pel Centre Nacionalista Republicà de Barcelona, a la composició que a judici del Jurat ne sia mereixedora.

VI. Un objecte artístich, ofert per la Secció de Propaganda de la Confraria del Puríssim Cor de Maria d'aquesta ciutat, a la mellor monografia sobre «Els antichs grémis de Catalunya y la conveniència d'adaptarlos a les condicions dels moderns treballadors».

VII. Un objecte d'art, oferiment del Centre Badaloni, a la mellor poesia de caràcter festiu.

VIII. Un objecte d'art, que ofereix l'Ignasi Girona y Vilanova, diputat a Corts per aquest districte, a la mellor memoria que desenrolli'l tema «Quin producte brut s'ha d'obtenir de les terres pera sostenir una família agrícola en la nostra Comarca y quins cultius permeten, en menys ex-

tensió de terra, sostenir a dita família».

IX. Darrera edició de les Obres completes de l'Emili Vilanova, ofertes pel Rvnt. senyor en Joseph Bolet, Econòm de Santa Maria, a la mellor poesia que en forma de Goigs, canti les glories del Patró d'aquesta ciutat, Sant Anastasi.

X. Objecte artístich, que ofereix en Joan Surroca, a la mellor rondalla en prosa humorística y moral.

XI. Cent pessetes, donatiu d'en J. F., a l'autor de la memoria que mellor descriga «Importància que té com a industria domèstica de la dòna, lo mocador y les demés confeccions de llana y filoja».

XII. Una unsa d'or, que ofereixen variis socis del Centre «Gent Nova», al mellor treball en prosa de tema lliure.

Observacions

Lo Jurat podrà concedir ademés los premis, accésits y mencions honorífiques que cregu convenient y de justicia.

Totes les composicions deuràn ser rígirosament inèdites y escrites en català, essent condició necessària que vinguin en lletra clara y intel·ligible y acompañades d'un plech clòs que contingui'l nom de l'autor y porti escrit al damunt lo titol y lema de la composició, ab lo ben entès de que no s'entregarà'l premi a l'autor quai nom no consti ben expressat en lo plech respectiu o vagi en forma d'anagrama, pseudònim o altre contrassenya.

Lo centre «Gent Nova» se reserva per un any la propietat de les composicions premiades.

Los plechs que continguin los noms dels autors no premiats se cremaràn en l'acte de la festa.

Tots los treballs se remetran a nom del secretari del Jurat Calificador, en lo domicili social del Centre Catalanista «Gent Nova», carrer d'en Lluch, números 51, 53 y 55, Badalona, avans del dia 15 de juliol del present any.

Formen lo Jurat Calificador: Lluís Vía, president.—Geroni Zanné, vis-president.—R. Miquel y Planas, Manuel de Montoliu, Manel Folch y Torras y Antoni Busquets y Punset, vocals.—Francisco X. Casals, secretari.

Badalona, 30 de maig de 1907.

NOVES

Lo passat dissapte, convocada pel Consell provincial d'Agricultura, Industria y Comerç, va celebrar-se una nombrosa reunió, per tractar de demanar al govern l'establiment d'una zona neutral o dipòsit franch en nostre port.

Tal com començà la sessió, temarem que s'anava a fer un paper ridicol, puig per les explicacions que's donaven, ni's mateixos iniciadors de la reunió sabien a punt cert de lo que's tractava, lo qual no era obstacle pèra que's tingües preparada la corresponent exposició o instància. Però s'imposà'l bon sentit (que per cert, y salvant poques excepcions, parlà en català) y la cosa s'encarrilà pels únichs viaranyos que poden conduir a bon terme: la sèrietat, la reflexió y l'estudi.

Val més així.

Passat demà dilluns, a les nou del matí, se celebrarà a l'Església de Santa Clara d'aquesta ciutat, lo primer aniversari de la mort de D.ª Serafina Guasch, esposa que fou de nostre bon amich D. Joseph María Rovira.

Renovèm a la familia'l nostre pèsam.

Sembla que'l temps s'ha decidit a fer bò, proporcionantnos uns dies ben agradosos de bon sol y aire pur y diàfan.

Lo que convé es que duri.

Lo senyor D. Joan Angel Soler, en atent B. L. M. nos fa sapiguér que ha sigut nomenat director d'aquest Institut Provincial y Tècnic.

Agraim l'atenció tinguda a nosaltres y desitjèm al senyor Soler bon acert en lo desempenyo del nou càrrec y que'l puga disfrutar forsa anys.

Ha comensat la sega en nostre terme municipal, com també en tot lo camp.

La cullita, sense ser molt abundosa, no es del tot dolenta, havent deixat bastant satisfets als agricultors en general.

Les vinyes y's olivers presenten bon aspecte, però aviat se farà sentir la falta d'aigua si no plou prompte.

—Neurastenia.—Neurosteògeno Sugrañes.

Les alumnes que en los exàmens de dibuix del Centre Català, obtingueren nota de sobresaliente se les invitá a pèndre part en unes oposicions pera disputar-se les tres medalles d'or, plata y còure.

Lo Jurat nomenat a l'objecte, deliberà'l passat dijumenye, concedint la medalla d'or al treball que d'ú per lema *Heliotropo*; la de plata al que d'ú per lema *Pensament* y la de còure al que diu *Rosa*.

Un dia d'aquests s'obriràn los sobres que contenen lo nom de les autors premiades y's farà públic. Felicitem per endavant a les desconegudes agraciades.

En aquesta mateixa societat, demà dijumenye a la nit, se celebrarà l'anomenat ball del ram, primera festa que ha organitzat la secció *Els humorístics* (y no *Els tranquil·s* com equivocadament deyem en nostre últim número) per compte propi.

Indubtablement resultarà molt lluit, donchs los joves que componen aquesta secció estan animats dels millors desitjos pera que llurs festes tingan forsa èxit y bons ingressos pera la societat.

Segons nos entera la premsa local, sembla que es un fet la vinguda dels enginyers de la companyia de ferrocarrils del Nort a Tarragona pera començar a pèndre mides pera fer l'estació definitiva.

Tant de bò que siga així y que's comensi quan més aviat mellor la cada dia més necessària estació.

Aquesta setmana ha donat comens en l'*Orfeó tarragoni* l'ensaig de *Lo Russinyol* d'en Mas y Serracant per les tres seccions y *La pregaria a la Verge del Remey* d'en Millet per la secció de senyoret.

Aviat se posarán en estudi altres obres de reconeguda valua musical.

Es ja un fet l'arrendament de la Plaça de Toros a una empresa artística, la qual se proposa donar una sèrie de representacions teatrals los diumenges y festes a la nit, de l'istiu que anèm a comensar.

Avuy hem llegit lo programa de la companyia, prèus y demés detalls.

Lo debut està anunciat pera'l diumenge vinent, ab l'opereta *Campanone*, del mestre Mazza. No cal dir si tothom coneix l'obra aqueixa y sap lo que representa pera una companyia l'eixirne victoriosa.

La plaça estarà fantàsticament iluminada, així com los carrers que condueixen a la mateixa.

Com que's prèus son ben econòmichs y per altre part no's necessitaran gaires ventiladors elèctrichs, donchs la fresca ja hi es sense que li portin, creyem que's espectacles aquests cridarán molt l'atenció y siga per la novetat, siga per l'eczecució que donguin a les obres, lo públich s'hi abocarà afanyós de comoditat y baratura.

Sembla també que l'empresa projecta uns trens especials de Reus a Tarragona en les hores precises d'assistir a les representacions teatrals y poguer marxar després d'acabat l'espectacle.

Res, que serà qüestió d'anarho a veure y a oirlo.

En los exàmens oficials de fi de curs celebrats en lo Colegi Provincial, han obtingut aquells alumnes les següents classificacions:

Premis o matrícules, 8.

Sobresalients, 39.

Notables, 83.

Aprobats, 65.

Suspens, cap.

Nos plau fer avinenta nostre més coral felicitació al Director y professors de l'esmentat Colegi per tan brillants resultats, proba bona de l'educació esmerada que reben los alumnes que hi assisteixen y per lo bé que la saben aprofitar.

Convalecencies.—Ovi Licitina Giol.

L'altre dia s'escaparen dos presos del Penal de la Ferreria per allá a les onze del matí. Com es de suposar hi haguèt sustos y corredisses. Un agent del Penal feu alguns disparis que per fortuna no feren mal a cap vianant, cosa que hauria sigut molt probable havent succeït en una hora tan de trànsit en los carrers del Port.

Llavors tot haurien sigut exclamacions y disculpes.

Però encare no es hora de que'n treguin los presidis? De debò que ho anyorem y ab nosaltres totes les personnes que no hi tenen negocis a fer.

La Veu de Capellades ha près de nou l'iniciativa de solemnizar la propera revetlla de Sant Joan ab foguerades patriòtiques que dels turrons més als de les montanyes nostres saludin als catalans de tots los indrets de la terra.

L'any passat foren molts los que's decidiren a practicar aquesta idea y enguany per lo nombre d'adhessions rebudes fa esperar que serà més gròs l'entusiasme en fer foguerades de salutació pel triomf de la Solidaritat y pel pervindre esplendorós de Catalunya.

Entre'ls autonomistes tarragonins hi ha'l propòsit d'alsar una gran foguerada a la montanya Rodona o al Llorito.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Emulsió NADAL Mellor que Scott y similars: Unica ab 50 per 100 oli bacallà tot assimilable. Usant oli sol, se tolera mal y perd vies intestinals. Reconstituent nens, adults, vells; consunció, convalescències, clorossis, embaràs, lactancia, tos, tisis, escròfules, raquitismes, anèmia. Certificant eminent doctors Colig Metges y Farmacèutics.

MEDALLA DE PLATA

Xarop Hipofosfits NADAL Tònic reconstituent, estimulant. Hipofosfits cal, estricnina, ferro, manganès, quinina, sosa, cuasina, neurostínia (fòsforo orgànic), formiat sosa.—Anèmia cerebral, enfermetats medulars, astenia muscular; activa digestia, deté caducitat orgànica.

MEDALLA DE PLATA

Glimina NADAL Antidiabètic infalible de «Limas de mar». Demà neu literatura.

Major, 14.—TARRAGONA

CLÍNICA Y CONSULTORI

PERA LES ENFERMETATS DE LA DONA

Vies urinaries, Cirugia operatoria y parts

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona.

Consulta. De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla de Castellar, 31, principal

Tallers d'Arts Sumptuaries

FRANCISCO CASANOVAS SUCCESSOR DE FÉLIX RIBAS Carretera de Castelló.—TARREGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupostos detallats de les obres que ho requereixin.

TAQUIGRAFÍA

S'obrirà un nou curs lo dia 1er de Maig pròxim, baix la direcció de'n L

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y C. S. en C.

SEVILLA

pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Gijón, Santander, Bilbao, Sant Sebastiá, Pasajes, Bayonne, Burdeos y Nantes.

Servey rápit eventual pera'l Nort d'Espanya, ab escala en los ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Coruña y Santander. S'expedeixen coneixements directes pera Ayamonte, ab trasbord en Huelva als vapors La Activa. S'admet càrrega y passatgers a preus reduts.

Sortirà d'aquest port lo pròxim dijous lo magnífich vapor espanyol

ATALAYA BO ALTALENA

CABO TORTOSA

de 1,230 tonelades, admètent càrrega y passatgers pera'ls ports nomenats.

on consignatari D. MARIAN PERES.

NEURASTENIES

clorosis,

debilitat general,

AGACAR ROTUND

anemia

se curen radicalment ab l'ús del

NEUROSTÉÓGENO SUGRAÑES

EN TOTES LES FARMACIES

Sucursal Lluís Trinchet

CASA FUNDADA EN 1885

Gran Premi en l'Exposició Universal de Chicago de 1893

Gran assortit en barrets y gorres.—Especialitat pera'l clero.—Birrets pera la Magistratura y Facultats.—Teressianas y rossos pera l'Eczèrcit.—Tricornis pera l'Arma da.—Solideos y Bonets.

Tallers: Carrer Sta Agnès 9, Barcelona

28, Comte de Rius. 28.—Tarragona

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

Vi d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.

Sucré vermifruix del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essència febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten tots sas malalties.

Per a tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraguas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim llò, que resisteix tota prova al deval d'un canal. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer melló, apropósito per regalos; causan gran admiració. Troben també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA

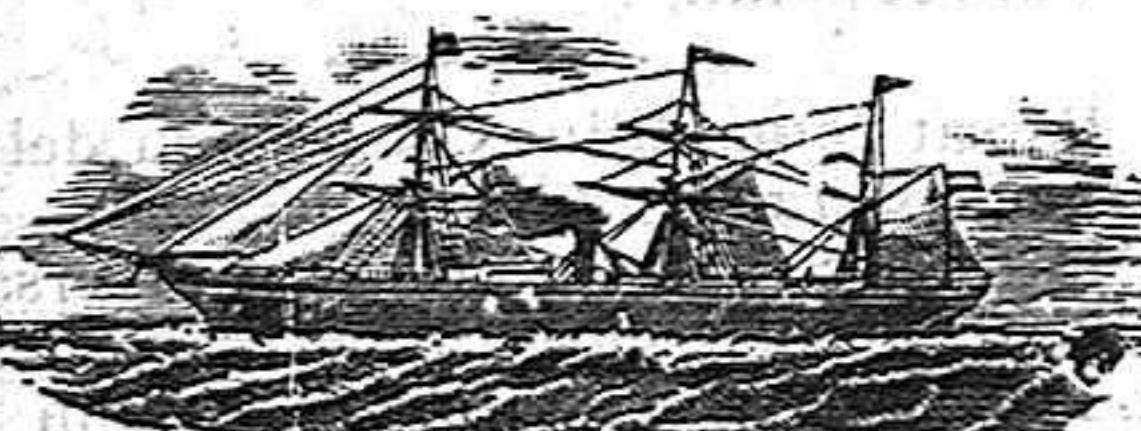
Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 30. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pta.
Fora.....	1'50 »
Extranjer.....	2'0 »
Número d'avuy.....	15 »

De venda en lo local de l'Associació Catalana, carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anunci a preus reduts

Serveys de la Companyia Transatlàntica

Linia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Juny sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

ALFONSO XIII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costa Rica y Pacífich ab trasbort a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l llitoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Juny sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MONTEVIDEO

directament pera Nova York, Habana y Vera cruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbort a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Juny sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONSERRAT

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engrès importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Rens

A la menuda Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demanar AYGUA NAF SERRA

ALICANTE

directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbort los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

P. DE SATRÚSTEGUI

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 sortirà de Barcelona, lo 18 de València, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVERDE

directament pera Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife per emprendre lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, València y Barcelona.

Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dijous, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com la acreditació en son dilatats serveys. Rebaixa a familiars. Preus convencionals pera camarots de luxe. Rebaixa pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expènen passatges pera tots los ports del món servits per línies regulars. La empresa pot assurar las mercaderías que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòbits d'exportació.—La Companyia fa rebaixa de 30 per 100 en los nòbits de determinats articles, ab arreglo á lo estable en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comercio y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establet la Companyia, s'encarrega de trenguts y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desigant fer los Exportadors.

Per a més informes dirigirse a son agent

D. EMILI BORRÀS